

Onderwerp Jaarverslagen 2017 deelnemingen gemeente Haarlem	
Nummer	2018/400977
Portefeuillehouder	Snoek, M.
Programma/beleidsveld	7.2 Algemene dekkingsmiddelen
Afdeling	CC
Auteur	Jongkees, P.H.G.
Telefoonnummer	023-5113050
Email	pjongkees@haarlem.nl
Kernboodschap	De gemeente Haarlem neemt deel in een aantal vennootschappen. Met de jaarverslagen 2017 leggen de deelnemingen verantwoording af over de behaalde resultaten. De jaarstukken worden nu ter informatie aan de Raad aangeboden. In deze informatienota is de focus gericht op de behaalde financiële resultaten en het effect daarvan op dividend en solvabiliteit.
Behandelveorstel voor commissie	<p>Het college stuurt de informatienota ter kennisname naar de commissie Bestuur om de commissie te informeren over de financiële positie van de gemeentelijke deelnemingen. Deze informatienota gaat niet over de inhoudelijke resultaten die de deelnemingen hebben gerealiseerd.</p> <p>Bij de hercontractering van SRO in 2017 is afgesproken dat vanuit het opdrachtgeversperspectief jaarlijks wordt gerapporteerd. Gelet hierop verschijnt (ongeveer) tegelijk met dit document een informatienota waarin evaluatie vanuit de opdrachtgeversrol voor SRO plaatsvindt.</p>
Relevante eerdere besluiten	Raadsstuk dividendbeleid voor deelnemingen (2013/109710) zoals besproken in de raad van 6 juni 2013
Besluit College d.d. 24 juli 2018	<p>1. Het college stelt de informatienota aan de commissie vast.</p> <p>de secretaris, de burgemeester,</p>

Inleiding

De gemeente Haarlem participeert in een aantal vennootschappen. De drie belangrijkste zijn SRO, Spaarnelanden en Werkpas. SRO beheert/exploiteert voor de gemeente een groot aantal sportaccommodaties (bijvoorbeeld sporthallen, zwembaden, gymzalen). Belangrijke taak is ook het beheren van vastgoed. Spaarnelanden is actief op het gebied van afval- en grondstoffeninzameling en reiniging en onderhoud van de openbare ruimte. Werkpas voert taken uit op het gebied van re-integratie, dagbesteding en dienstverlening in het kader van begeleid werken.

Voor Spaarnelanden NV geldt dat Haarlem enig aandeelhouder is tot en met eind 2017 en dus 100% eigenaar. Het belang in SRO NV is 50%. De gemeente Amersfoort bezit de andere 50%. In Werkpas Holding BV zijn met ingang van 1 januari 2015 alle niet WSW-gebonden activiteiten vanuit de GR Paswerk ondergebracht. De Holding heeft een vijftal werkmaatschappijen die actief zijn op het snijvlak van WMO, Participatiewet, Jeugdwet en Onderwijs. Haarlem is voor 90% eigenaar/aandeelhouder, Zandvoort voor 10%.

Voor twee deelnemingen geldt dat het procentuele belang van Haarlem minder is dan 1%: Bank Nederlandse Gemeenten (0,41%), en Liander NV (nihil). Dit betekent dat de gemeente daarin zeer beperkte invloed heeft.

De jaarrekeningen van Spaarnelanden, SRO en Werkpas zijn recentelijk in de aandeelhoudersvergaderingen van deze ondernemingen vastgesteld. Met de jaarverslagen 2017 leggen de deelnemingen verantwoording af over de behaalde resultaten. In deze informatienota is de focus gericht op de behaalde financiële resultaten en het effect daarvan op dividend en solvabiliteit.

2. Kernboodschap

De jaarverslagen van de deelnemingen geven vanuit optiek van dividend geen reden tot opmerkingen (bij SRO geraamde dividend gehaald, bij Spaarnelanden was geen dividend begroot maar wordt er wel € 300.000 uitgekeerd). De solvabiliteit van SRO en Spaarnelanden voldoet aan het in Haarlem gehanteerde minimum van 25%. Dit normpercentage is vastgelegd in het raadsstuk dividendbeleid voor deelnemingen (zie kopje "relevante eerdere besluiten"). Dat geldt niet voor de solvabiliteit van Werkpas Holding BV maar daar gaat de ontwikkeling wel de goede kant op. Het positieve resultaat is daar niet als dividend uitgekeerd maar gebruikt om het eigen vermogen te versterken.

3. Consequenties

Resultaat, dividend en solvabiliteit SRO geen reden tot zorg

SRO laat in 2017 een positief resultaat voor belasting van € 568.000 zien (voor belasting € 746.000). Het resultaat is wel lager dan in 2016: toen was het resultaat na belasting € 902.000 positief. Belangrijke reden voor de grote plus in 2016 was het opnemen van een latente belastingvordering van €448.000 die als bate verwerkt was in het resultaat. Als we deze incidentele factor buiten beschouwing laten, is het resultaat 2017 zelfs iets beter dan dat van 2016.

Omdat de gemeente Haarlem samen met de gemeente Amersfoort de aandelen bezit, besluiten beide gemeenten samen over het dividend. Beide gemeenten hebben voor 2017 in hun begroting rekening gehouden met een dividendopbrengst van € 200.000, in totaal derhalve € 400.000. Besloten is om van de winst over 2017 een bedrag van € 400.000 uit te keren als dividend. Het dividend over 2017 wordt overigens conform vigerende werkwijze in 2018 in de exploitatie van de gemeente Haarlem als opbrengst verwerkt.

De werkmaatschappij waarin de activiteiten voor Haarlem plaatsvinden is SRO Kennemerland BV. Het resultaat van deze BV is ten opzichte van 2016 gestegen met ruim € 200.000 tot € 291.000. De netto-omzet in deze BV is gedaald met circa € 0,2 miljoen. Doordat de kosten harder daalden, is het resultaat per saldo beter dan in 2016. Opvallend is dat het bezoekersaantal van de Planeet fors toenam van 184.000 naar 209.000. bij de Houtvaart en het Boerhaavebad was een lichte daling (beide baden twee weken dicht geweest). SRO verwacht in 2018 meer bezoekers en een beter financieel rendement als gevolg van acties ingezet door de nieuwe bedrijfsleider zwembaden.

Zonder buffervermogen, komen alle tekorten en verliezen direct voor rekening van de gemeente. Om die reden is het aanbevelenswaardig om binnen de deelnemingen enig eigen vermogen aan te houden om tegenvallende resultaten te kunnen opvangen. De solvabiliteitsratio wordt als volgt berekend:

Eigen vermogen

Balanstotaal

De solvabiliteit van SRO is afgerond 38% (jaarrekening 2017) en daarmee zodanig dat de dividenduitkering de komende jaren ook bij een eventueel tegenvallend bedrijfsresultaat mogelijk lijkt. Mede op ons verzoek heeft SRO een systeem van risicomanagement geïmplementeerd waarbij de benodigde weerstandscapaciteit in kaart wordt gebracht. Hoewel de solvabiliteit ruim 38% bedraagt, schat SRO op basis van risicosimulatie SRO het weerstandsvermogen als matig in. Voor 2018 wordt een licht lagere omzet en resultaat verwacht dan in 2017 maar dus wel genoeg voor de gewenste dividenduitkering.

SRO voldoet aan de WNT norm die door Haarlem aan deze verbonden partij is opgelegd.

Resultaat, dividend en solvabiliteit Spaarnelanden ook geen reden tot zorg

Het resultaat na belasting 2017 van Spaarnelanden is € 399.000 waarvan € 115.000 uit gewone bedrijfsuitoefening. Dit is in lijn met de begroting. De raad van commissarissen geeft daarbij wel aan dat een dergelijk bedrijfsresultaat voor een organisatie van deze omvang relatief laag is. De kosten en omzet zijn over de hele linie gestegen. Het resultaat is met name lager dan de € 897.000 in 2016 omdat er in 2016 sprake was van een vrijval van voorzieningen.

Spaarnelanden is in 2017 gestart met het implementeren van een nieuw ICT Applicatie Landschap. Het doel hiervan is om betere informatie en gebruiksgemak met betrekking tot softwareapplicaties te krijgen. Het nieuwe ICT-landschap zorgt ervoor dat informatie maar één keer wordt ingevoerd en voor iedereen de daar qua werk behoefte aan heeft, beschikbaar is. De raad van commissarissen merkt op dat het een compliment waard is dat in een jaar waarin dit speelde én de verzelfstandiging

van de activiteiten in Zandvoort plus de start van het Strategisch Plan Afvalscheiding Spaarnelanden het jaar afsluit met een positief resultaat.

Van het resultaat 2017 ad € 399.000 is het geraamde dividend ad € 300.000 uitgekeerd en het restant toegevoegd aan de overige reserve. Het eigen vermogen bedraagt € 11,0 miljoen. De solvabiliteit bedraagt 30% en wordt als gezond aangemerkt.

In paragraaf 2.3 van de jaarrekening benoemt Spaarnelanden een aantal risico's die de continuïteit bedreigen en geeft aan welke maatregelen getroffen zijn/worden. In de vorige jaarrekening werd aangegeven dat de stijging van de gemiddelde leeftijd een risico vormt omdat Spaarnelanden eigen risicodragers is voor de ziektewet en de werkloosheidswet. Bij een stijging van de gemiddelde leeftijd neemt het gewicht van het eigen risicodragers zijn toe. Vermeld is dat in 2018 nieuwe activiteiten worden ontwikkeld met het oog op de duurzame inzetbaarheid van ouder personeel.

Spaarnelanden voldoet aan de WNT norm die door Haarlem aan deze verbonden partij is opgelegd.

Werkpas Holding BV

Het jaar 2017 is afgesloten met een positief resultaat van € 137.000 waarvan € 125.000 als incidenteel voordeel door de afwikkeling van de brandschade uit april 2016. In de begroting 2017 was een positief resultaat van € 89.000 verwacht dat in de bestuursrapportages 2017 is bijgesteld naar "beperkt positief". De omzet is € 361.000 gedaald. Het netto-resultaat is voor een belangrijk deel te herleiden naar een positief bedrijfsresultaat van € 145.000 bij Pasmach Personeelsdiensten BV. Ook Leerwerkbedrijf Kennemerland BV en Werkdag BV realiseerden een positief bedrijfsresultaat. Werkbedrijf Haarlem BV en Werkpas BV hadden een negatief bedrijfsresultaat. Het maatschappelijk rendement komt vrijwel overeen met de verwachtingen.

Enkele werkmaatschappijen hadden na de opstartfase een negatief eigen vermogen. Inmiddels is de exploitatie van deze BV's gestabiliseerd. Recentelijk is in de aandeelhoudersvergadering besloten de reserves van de diverse werkmaatschappijen binnen de Holding te egaliseren. Alle werkmaatschappijen hebben daarmee dan een goede uitgangspositie.

Het Eigen Vermogen van de Holding (lees: van alle werkmaatschappijen) stijgt met het positief resultaat naar € 468.000. De solvabiliteit is per ultimo 2017 21,0%. Er wordt gestreefd naar een percentage van 30%.

Ook voor Werkpas geldt dat er geen functionarissen in dienst zijn die onder de WNT vielen of het bezoldigingsmaximum overschreden.

Dividend overige deelnemingen

Het ontvangen dividend 2017 op de BNG aandelen is bijna €319.000 hoger dan begroot. De gunstige winstcijfers bij de BNG – de BNG heeft in 2017 € 393 miljoen winst behaald- zorgden voor het hogere dividend. Het dividend Liander bedraagt in totaal afgerond € 85.000 dat is iets lager dan de geraamde € 100.000.

5. Bijlagen

1. Jaarverslag 2017 Spaarnelanden N.V.
2. Jaarverslag 2017 SRO
3. Jaarverslag 2017 Werkpas BV